

– Gyere, Domi, mönnyünk el égyet halászni!

A Dominikra az Istennek se állt rá a szája, ha más nem hallotta, Bíró János Dominak szólította unokáját. Az élvezte, mint jóízű tréfát, mi cinkossá teszi őket.

– Nem is tudtam,
hogyan van botja tatának!

– Psszt! Más se na-
gyon tudja, de én azért
föl szoktam mönni va-
jégyször pisztrángászni
a Magyarós fölső folyásá-
hoz, Csönkér erdejibe...

– Menjünk! – lelkesedett az unoka.

Az öreg a rövidre összecukott pecabotot és minden kiegészítő kelléket belerakott egy hátizsákba, hogy ne keltsen feltűnést, némi elemózsia-t is pakolt, s nekiindultak.

– Hova sompolyogtok, tekergők? – szólta utánuk Mariska néni.

– Ne törődj! – válaszolta mosolyogva az öreg, s odavágott egyet a szemével.

– Értöm... – motyogta az öregasszony, fejét csóválva.

– Gyere, nézzünk bé ehhez a nagy gyermekhöz, híjuk el magunkkal őt is! – vette az irányt a Desági bennvaló felé Bíró János.

Kinyitotta a kaput, az továbbra is le volt ereszkedve, jól meg kellett taszítani.

– Itthon vagy-é, Anti? – szólta be a házba.

– Itthon hát! S hát bátyámék mi járatban? – jött ki Anti.

– Mű mönnyünk halászni, s arra gondótam, eljöhetnél te is.

Anti nagyot nézett.

– Halászni?

– Oda hát! Mit értetlenkődöl? Pisztrangra, föl ide, né...

– Aha, szóval így...

– Hajnaloson jobb lött vóna, de csak nem zargatom föl ezt a gyermeket olyan korán! – simogatta meg Dominik fejét.

Anti csak állt, s gyönyörködve nézte az öreget.

– Most csalódtam magában, János bátyám! – mondta aztán, vicces-színpadiasan.

– Ennél nagyobb csalódás sohase érjön... – dörmögött az.

– Úgy tudtam, rendes székely dolgozik, nem tölti az időt efféle haszontalanságokkal, mint a horgászat...

– Hát akkor úgy látszik, mű nem is vagyunk rendös székelyök...

– Maga mondta...! – röhécselt Anti.

Zsidó Ferenc 59

DOMI

– Bolondokat beszélsz, fiam! 'Sze vasárnap van, ilyenkor általában nem szokott dógozni még a székőly se...

– Bizony! Délelőtt templom, ebéd után szomszédolás, trécselés a padon ücsörögve...

60 – Milyen jól tudod...

– Kár, hogy nem a kapu előtt folyik el a Mogyorós, mert akkor a padon ülve is lehetne halászni... – vircsálódott tovább Anti.

– Na, jósz, vagy nem jósz?! – zárta rövidre a beszélgetést az öreg, a türelmetlen-értetlenkedő Dominikra pillantva.

– Ha bátyámnak szabad, ejsze nekem is! – bölintott vigyorogva Anti.

– De botom, az nincs...

– Hagyd a szöszebe, úgyse állna jól a kezedbe... Nem is azé híttalak...

– Hát akkor miért? Csak nem félnék kettesben?

Az öreg elkacagta magát, Dominik pedig csak nézett, egyikről a másikra, nem tudva eldönteni, komolyan beszélnek-e ezek ketten, vagy csak a szájukjár. De amit hallott, tetszett neki. Az incselkedés. Hogy nemmel is lehet igent mondani, s fordítva.

Bíró János elégedetten nézett az unokájára.

– Hát ezért hívtalak, látod-é! – mondta Antinak. – Hogy halljon ilyen beszédököt is...

– Ejsze, jobb vóna, ha inkább befogná a fülét...

– Lehet, főleg akkor, amikor te szólalsz meg...

Erre Anti már nem válaszolt semmit, az út hátralevő részét szótlánul tették meg hát, viszonylag gyors tempóban. Dominik nem nyafogott, élvezte a férfitársaságot, melyben ritkán volt része, olykor megbámult egy-egy felröppenő madarat, pillangót. Rövidesen elérték a Mogyorós völgyét, az út innen a patak mellett haladt tovább, egyre mélyebben az erdőben. Nemskára olyan kanyarulathoz értek, ahol a Magyarosba egy kis oldalági csermely ömlött bele. Az öreg intett, hogy itt megállnak, aztán szájára illesztette mutatóujját. Anti és Dominik értett a szóból, félrehúzódtak. Az öreg kibontotta a szerelést, jó vastag gilisztát húzott a horogra, melyet az otthoni ganédombból ásott ki, beállította az pedző mélységét, óvatosan lendítve vízbe vetette a csalit, két-három méterrel lejjebb, majd az orsóval lassan tekerni-húzni kezdte árral szemben, közben feszülten figyelte a pedzőt. Aztán engedte, hogy az ár ismét lesodorja, s megint visszatekerte. Amikor negyedszer ismételte meg ezt a műveletet, egyszerre eltűnt a pedző, nagyot feszült a zsinag, a bot vége ívben meghajlott, az öreg bevágott, a hal megakadt, vadul vergődött, az öreg lassan kezdte kivezetni a víz szélé felé, aztán egyik kézzel elengedte a botot, a merítőháló után nyúlt, úgy, hogy közben le nem vette szemét a halról, még egy kis kormányzás a bottal, s a következő pillanatban kiemelt a merítőhálával egy szép pisztrángot.

Dominik nem tudta visszafajítani izgmát:

– Azta, tata! Ez félkaros, ugye?

– Az fiam, az.

Öt perc elteltével újabb hal landolt a számban, aztán még egy.

– Gyere, most próbáld meg te is! – súgta ekkor az öreg.

– Én? – kérdezett vissza Dominik.

– Te hát! Mennyit értetlenkődik itt ma mindönki! – dörmögte tettetett haraggal.

– De én...

– Gyere, ne mondj annyit...

Az első lendítés még túl rövidre sikeredett, de az öreg csak egy apró korrigáló mozdulattal avatkozott be, a többit a gyermekre hagyta. Az megpróbálta utánozni a látottakat. Persze, még nem úgy állt a kezében a bot, ahogy kellett volna, az orsó kezelésével is meggyűlt a baja, a harmadik gyenge dobás után már kezdett volna lefelé görbülni a szája, amikor végre kapása lett, Dominik elsikkantotta magát, jaj, tata!; ne sokat sikótozz, hanem húzzad kifelé!, lépett oda az öreg, a merítőhálót kézbe véve, de vagy nem sikerült elég feszesen tartani a zsineget, vagy eleve nem volt elég mély a harapás, mert egyet rántás, egy rúgás, s a következő pillanatban volt hal, nincs hal...

– Ez lett volna a legnagyobb! – szólalt meg meggondolatlanul Anti, aki a háttérből figyelte az eseményeket.

Dominikból erre egyszerre kitört a sírás.

– Eszöd fazaka! Jól megvigasztaltad... – nézett rá az öreg feddőleg Antira.

Szerencsére a sírás, amilyen hamar jött, olyan hamar el is múlt.

– Még, tata!

– Nem bánom, de akkor följebb kell mönjünk... Pedig ez vót a legjobb hely, ahol a két víz egyesül...

Följebb mentek tizenöt-húsz méterrel, az öreg ismét felcsalizta a horgot, s odaadta Dominiknak. A dobások kezdtek javulni, de hal nem akart jönni.

– Úgy látom, mára ennyi vót... – állapította meg az öreg nemsokára.

– A pisztráng félős fajta: égy ha visszaesött, az elriassa a többit is... Hadd el, égyet se búsulj – folytatta, amikor látta, hogy a gyermeknek ismét sírásra áll a szája –, eljövünk máskor is.

– Mondhatom azt mamának, hogy én is fogtam?

– Szinte fogtál...

– Csak a szinte ott volt, s nem hagyta – kontrázott rá Anti.

– Te ki akarod-é próbálni? – fordult feléje az öreg. – Csak osztán sírás ne lögyön belőle...

Anti intett, hogy köszöni, inkább nem.

– Akkor te voltál a nézmestör...

– Miféle? – értetlenkedett Anti.

– Nézmestör, ha mondom! Jó lassan forog az eszöd kereke,

62 hékás!

– Nem nekem való a horgászat...

– Nem rossz mestörség, aki szereti...

– Van nekem már mesterségem...

– Csakugyan, mit is mondtál, mivel foglalkoztál te ott városon?

– Finánc voltam. Vagyis vagyok. De ezt már mondtam volt...

Ha nem egyéb, lassan forog az esze kereke, bátyám! – próbált visszavágni Anti.

– Az is lehet, hogy égyéb...

Összenevettek, a gyermek is pisolygott. Aztán az öreg összeszedte a felszerelését, és megindultak befelé. Amikor egy tisztásra értek, az öreg intett, hogy álljanak meg:

– Faljunk kettőt. Hanem nem tudja ez a kicsi étel, mért hoztam el... – szólt, s kezdte kipakolni a szalonnát, kenyeret, túrót, zöldhagymát. Dominik készséggel vakarodott melléje.

– Az anyja azt mondja, otthon soha meg se kóstolja a szalonnát! Bezzeg itt! – intett a vidáman falatozó gyerek felé az öreg.

Anti elfintorodott, megállapítva, hogy nincs új a nap alatt: párszor hallotta már gyermekkorában ezt a bezzegelős szöveget a nagyszülei szájából... Mert, hogy állítólag vele is efféle csodák történtek meg egykor...

Ezúttal nem kívánta a szalonnát, hisz a favágó brigáddal mindennapos ételük volt, de nem akarta megsérteni Bíró Jánost, falt a kínált ételből, és még udvariaskodott is:

– Kint a szabad levegőn minden jobban esik...

– A finánc az olyan rusnya portéka, ugyé, amelyik elszödi az emböröktől a pénzt? – tért vissza a munkahelyi témára evés közben az öreg.

– Afféle... Vezetem a számítógépes nyilvántartást, s levélben kiértesítem az adósokat...

– Hallottam, hogy nálunk is kaptak égyesök ilyen leveleket... Vót ijedtség... Vitték is égyből a pénzt...

– Muszáj nekik, mert ha nem, zároljuk a számláikat...

– Ki van ez találva...

– Ki...!

– S hát hallod-é – kérdezte rövid hallgatás után Bíró János –, nem vót jobb dógod neköd ott fináncként, mind itt most erdőkitemelőként?

– Hát, könnyebbnek könnyebb volt, az biztos. De ki akartam jönni ide, hogy próbáljam ki, milyen az igazi székelly élet.

– Mért? Városon nem igazi?
 – De, csak másképp...
 – Te városon is Desági Andris bá unokája vagy. Ha ezt nem felejtöd el, akkor jó széköly tudsz lönni ott is... Úgy, mint ez a gyermek is, né! – lapogatta meg unokája vállát az öreg. – Ugyé, te betyár?! 63
 – Igön, tata, igön! – mosolygott Dominik, az „igön”-t jól megnyomva, ahogy a nagyapjától hallotta.
 Amikor befejezték a falatozást, az öreg visszapakolt a hátizsákba, be-kattintotta és zsebre vágta a bicskáját:
 – No, lóra! – jelentette ki.
 – Milyen lóra, tata? – értetlenkedett Dominik.
 – Hollóra... – vigyorgott az öreg, a gyermeket teljesen össze-zavarva.
 – Ezt arra szokták mondani, hogy induljunk... – magyarázta Anti, megsajnálva Dominikot.
 – Kik, a székelyek? – kérdezett vissza a gyerek.
 – Azok is...
 – Kotty belé, szilvalé! – nézett rosszallóan Antira az öreg. – Magától is réa kellött vóna jöjjön!
 – Réajöttem, tata!
 – Igön? Ennek örvendök! S annak is, hogy szóltál!
 Mosolygósan, jókedvűen érkeztek haza, úgy, mint akik megértettek valamit, mint akik összetartoznak. A székelységben s azon túl is.
 – Aztán átmegyek pisztrángot vacsorázni – állt meg a kapu előtt Anti.
 – Gyere, ha hozol... – pisolygott az öreg, s kezet nyújtott, aztán elbandukolt az unokájával, kezét annak vállán nyugtatva.

